

ROZPRÁVY

LIST PRO KŘESŤANSKOU DEMOKRACII

Ročník, III., dvojčíslo 1-
Ledén-Únor 1952
Janvier-Février 1952

O B S A H:

Uzavrela se kapitola

L'Europe ne s'arrête pas devant le rideau de fer

ová socialistické spiknutí proti národu

rovoční poselství křesťanské Demokracie domovu

jedné otázky posledních let

aktuality a poznámky

Exp: S. Ghélfand, 49, rue Brichaut, Bruxelles-Belgique.

JOURNAL MENSUEL

CENTRAL and EASTERN EUROPEAN COMMISSION EUROPEAN MOVEMENT,
Europe House, Smith Square, London SW 1.

In the name of the Headquarter of the Christian-Democratical Movement of the political Refugees from Czechoslovakia, we are protesting herewith against the fact that the oppressed Czech and Slovak nations are "represented" in the European Movement by such Gentlemen as M. Ripka, Prochazka, Stránský, Vanek, Bernard etc. All the named Gentlemen have continuously and fully collaborated in their functions in 1945-1948 with the Soviet Union.

They given their approval and their endorsement to the big state-led burglaries of the private proprieties, in the spirit of Marx and Lenin.

They have delivered the tenths of thousand Czechs and Slovaks to the communist hangmen and have tolerated that those transform the so called tribunal of the people into a tool of terror and the destruction of the civil liberties in Czechoslovakia. Those who then served as Ministers, have voted in the special session of the Government the cold-blooded murder of Msgr. Tiso and have peddled the Carpatian Ukraine to the U.S.S.R. They refused the help of the Marshall Plan, just to stay in favour of Kreml.

These gentlemen do not represent, in reality, but themselves and their arrivist aims and many of them are even now open Marxist and former co-founders of the communist Party of Czechoslovakia.

All these people propagate the conservation of the state of economical affairs established by the communist, after the defeat and the expulsion of those, and are in general not entitled to represent the Czechs and Slovaks in the European Movement for Freedom and Independence, because they refuse to the Slovaks the national rights, which rights are one of the highest aims of your Movement.

Tento dopis byl zaslán předsedovi Evropského Hnutí Lord Anerymu, u příležitosti sjezdu tohoto Hnutí v Londýně 21-24 ledna 1952 a byl čten na tomto sjezdu.

X X X X X X X X X X X X X X X X

Ve vlasti vznikla Křesťanská demokracie!

Podle zpráv z domova potvrzených novými uprchlíky z ČSR, vzniklo v Čechách a na Moravě ilegální Křesťansko-demokratické Hnutí, jež je dobře organizováno a jehož předáci se dosud vyhnuli všem nástrahám čs. státní bezpečnosti. Ideový program je totýž s programem Křesťanské demokracie v exilu. Vědí o nás a o "Rozpraváci". Členstvo tohoto hnutí se skládá z příslušníků všech politických stran a my pevně doufáme, že k němu budeme moci brzy promlouvat prostřednictvím rozhlasu.

X X X X X X X X X X X X X X X X

Bohdan Chudoba

I.

O únoru 1948 již vyšlo a ještě vyjde množství vzpomínek. Zejména od českých socialistů se stěží dočkáme řeči o něčem jiném. Proč vychovávali národ v neúctě ke křesťanským zásadám, proč velebili Sovětský Svaz, proč vytvořili s komunisty "socialistický blok" a vydali jim ministerstvo vnitra a jiné důležité úřady, proč poslechli moskevského přání ve věci Marshallova plánu a proč odhlasovali důvěru Đurišovi, to vše ještě nikomu neřekli a již asi neřeknou. Ale za to jsou ochotni popisovati stovky stránek vyprávěním, kde se sešli třebaš 19 února v sedm hodin večer co jim říkal Beneš 21. února v deset hodin dopoledne a podobné titěrnosti, které jistě měly význam v boji socialistů o ředitelská místa v marxistické státní otrokárně, ale které nemají žádného smyslu pro český národ. A nebo Vám budou ochotně vykládat, že v poslední chvíli mluvili s tím nebo oním západním diplomatem který jim nechtěl slíbit, že když oni přestanou být těmi státními řediteli, že okamžitě shodí na Moskvu atomovou pumu-neochotný diplomat jeden!

Viděl jsem kdysi lesní požár, který zničil pěkný kus porostu. Když už byla škoda dokonána, objevil se v hloučku vesničaná, kteří pomáhali hasit, člověk, jemuž se jazyk nezastavil. Vykládal vzrušeně, že kdyby byl soused Vábra včas půjčil svou sekyrku sousedovi Břízovi, kdyby se byla na jednom místě vykopala rychle jáma a na jiném příkop, kdyby soused Novák běhal trochu rychleji s vědrem, a vůbec kdyby poblíže tekla pořádná řeka, nebylo by bývalo... Víte, kdo to byl? Byl to člověk, o němž se pa zjistilo, že si v onom lese rozdělal oheň a tak celý požár sám způsobil.

II.

6. října 1947 vydalo pověstné sedmé oddělení pověřenectva vnitra v Bratislavě zprávu, že bylo objeveno velké spiknutí proti celistvosti našeho státu, jehož se zúčastnili také poslanci Kempný a Bugár. Začalo se velké zatýkání a ze zmučených vězňů byly dobývány všechny možné výpovědi. Současně se v Bratislavě začaly pořádat sjezdy různých komunistických organizací, které se dožadovaly, aby nekomunističtí pověřenci byli vystřídáni pověřenci komunistickými. Vypukla "slovenská krise".

Ve skutečnosti se ovšem vůbec nic nestalo. K Bugárovi poslala komunistická policie agenta provokatéra, kterého však Bugár ihned oznámil nejbližší bezpečnostní stanici. Kempný, k němuž ho též poslali, jej vykázal z domu. To bylo celé "spiknutí". A co se "krise" týče, život na Slovensku šel dál svými koleji; jen občas se bratislavskými ulicemi hrnul nějaký průvod "povinně se shromážděných" komunistů a pokřikoval. Hlavně však pokřikovaly komunistické noviny. Ostatní socialisté, jako obvykle, komunistům přihrávali. Místo aby se o potížích ve správě Slovenska-býly-li skutečně jaké-rozhodlo ve vládě a nebo ve sněmovně, jak se to dělává v demokratických státech, svolala se 4 listopadu zase jednou národní fronta. Toto nové zasedání této neústavní a totalitní

instituce si vymohl, jak vyličil později Hubert Ripka ve "Figaru" předseda národně-socialistické strany Petr Zenkl. A po delším hadání v "národní frontě" nakonec celá "slovenská krise" zase pomínula. Ale za jakou cenu? Za cenu toho, že v imunitním výboru sněmovny byli poslanci Kempný a Bugár hlasy všech socialistických členů výboru zbaveni imunity, a téhož večera vzati v Bratislavě do vazby.

Účelu bylo dosaženo. Jen proto dělali komunisté celou "kri- si, aby se zbavili svých nejnebezpečnějších odpůrců na Slovensku. Podařilo se jim to "díky" vydatné podpoře českých socialistů kteří měli dosti vtipu na klukovské kousky s výbušnými krabičkami, ale pramálo odhodlání pro obranu svobody a demokracie. A podařilo se jim to ovšem také za trpného přihlížení vedoucích činitelů slovenské demokratické strany, jejíž předseda Lettrich a zejména ještě druhý vynikající člen, major Polák, byli s komunisty v neustálém přátelském styku. Vždyť odkud vál vítr muselo býti jasné již z výroku majora Poláka na zasedání předsednictva demokratické strany ještě předtím, než byli Bugár s Kempným zbaveni imunity; řekl tehdy: "Gottwald čeká nějaký pozitivní čin od předsedy demokratické strany; to, co my mu teraz můžeme dát, je to, že odsoudíme dohodu uzavřenou před volbami a zriekneme sa Kempného a Bugára." Stalin nařídil, sluhové poslouchali. Tato součinnost vedení demokratické strany a komunisty šla tak daleko, že o něco později strana odvolala s ministerského křesla i člena svého vlastního zakladatelského kroužku, slovenského protestanta Ursiniho, když komunistická policie objevila jakéhosi "spáklence" mezi zaměstnanci jeho kanceláře.

A na celém Slovensku zanechaly ovšem tyto události hluboké stopy. Češi přivedli rudou armádu a komunisty. Češi popravili Ľisu. Češi zavraždili Bugára a Kempného. Češi propustili Ursiniho. Tak si to říkal prostý slovenský člověk a neměl docela nepravdu. Že při tom účinkovali i Clementisovi slovenští komunisté a Lettrich, o tom se na Slovensku tolik nemluvílo. Stará nedůvera mezi oběma národy našla novou stravu a vydatně se jí živila.

V imunitním výboru sněmovny, když se tam případ Bugár-Kempný projednával, bylo Bugárovi povoleno, aby vyložil členům výboru nejen bezpodstatnost obžaloby, nýbrž i celou svou předchozí politickou činnost. A socialističtí poslanci-komunistů ovšem, kteří zakrývali své rozpaky sprostými posměšky-byli tak dojatí, že se v té chvíli nestyděli ani za slzy. Byla to věru zajímavá podívaná na socialistické tribuny lidu, jak si kapesníky utírají oči. Načež se ohlédl jeden po druhém a hlasovali-aby Bugár a Kempný byli vydáni k stíhání.

III.

A vláda si ovšem počínala v mezinárodních věcech stejně slepě jako dříve. Počátkem prosince vypravila do Moskvy ministra Ripku-který tam již tak často a tak ochotně cestoval-aby tam dojednal novou "obchodní" smlouvu se Sovětským svazem, ujistil moskevské dráby naší oddaností a současně vyžebbral něco obilí, které bychom si byli mnohem laciněji mohli koupit jinde, nebýt právě "obchodních závazků" vůči Sovětskému svazu. Těmito závazky a zejména novou Ripkovou smlouvou byli jsme totiž vázáni odvádět do Sovětského svazu právě ty výrobky, které bychom byli výtečně zpeněžili na západě, zejména v zámoří. A

dostali jsme za ně trochu nesmírně drahého obilí a něco nečisté nezužitkovatelné vlny. To vše se dělo zcela v duchu programu, který Ripka vyhlásil v živnostensko-obchodním výboru sněmovny již 16. října a jehož zlatým hřebem byla věta: "V našich obchodních vztazích k Sovětskému svazu přechážíme čím dál tím více k lepšímu a dokonalejšímu propracování jednotlivých složek; začínáme mluvit stejným jazykem plánovaného hospodářství." Ano, stejným jazykem nedostatku normálních mírových výrobků a soustředění na válečnou výrobu v duchu zcela imperialistickém; takové bylo toužebné přání vedoucích českých socialistů.

Někdy počátkem roku 1948 konala se ještě jedna schůze zahraničního výboru, kde měl Masaryk výklad o našich vztazích k Německu, výklad celkem zbytečný, poněvadž všechny naděje na mírovou dohodu o Německu, kterou by podepsali jak západní spojenci tak i Sovětský svaz, se v té době už rozplynuly. Dal jsem mu v debatě dvě otázky. Prvou z nich o tom, zda by podle jeho názoru bylo možno dosáhnout nějakého smíru mezi sovětskou a západní definicí statků nacisty odvezených a restituovatelných. Na to Masaryk odpověděl, že se v tom nevyzná, poněvadž prý má jen tři měšťanky a ani čerstvý doktorát filosofie prý mu nic nepomohl; ~~nikdy jsem mu~~ ~~domníval, že se bude snažit~~ dal pak slovo přítomnému odborníkovi z ministerstva zahraničí, který ovšem doznal, že naděje na sblížení obou názorů není. Druhá moje otázka se týkala toho, jak se rozvíjí doprava po Labi a Odře a jaké jsou pro nás mezi oběma těmito řekami tarifní rozdíly. Na tento dotaz dal Masaryk nejdříve odpovědět jednomu odborníkovi, který řekl, že doprava po Labi je lacinější, ale že jí naši obchodníci nemohou využít, poněvadž nám Sovětský svaz zabavil velký počet našich labských lodí. Mezitím však přišel do místnosti vyslanec Hajdu, komunisty, a zvěděv, na co jsem se ptal, vyžádal si slovo a řekl, že naši obchodníci schválně vozí zboží po drahé železnici a že by se stát měl přimět, aby je vozili po Labi. Upozornil jsem Masaryka na rozpor v obou výroci. Odpověděl před celým zahraničním výborem tím, že se k oběma odborníkům obrátil se slovy: "Koukejte, kluci, to se máte napřed domluvit a nevykládat tady panu poslancovi kazy něco jiného."

-IV-

Konečné události třetí republiky započaly 6. února 1948 když komunistický předseda dělnických odborů Zápotocký, který byl jako "odborník" přítomen jednání vlády a platech státních úředníků a nebyl spokojen s výsledkem jednání, prohlásil, že "lid" si od nynějška začne provádět svou. Ještě 13. února sice vláda odhlasovala, že bezdůvodné změny na velitelských místech policie mají byti zastaveny, po případe odvolány. Ale to byl již poslední její tvůrčí skutek. Jestliže hned nato ministři pozorovali, že je jejich komunistický kolega spravující ministerstvo vnitra nehodlá usnesení vlády vůbec uskutečnit, měli se okamžitě dorozumět s prezidentem republiky, mobilisovat členstvo svých stran, postarat se o bezpečnost prezidentovu a svou a zajistit i jemu i sobě volné rozhodování. Počinání ministra Noska se rovnalo vzpouře a jako na vzpouru bylo na ně také třeba odpovědět. Co však ministři udělali, bylo pravým opakem této jediné možné akce: vzdali se svých úřadů, aby komunisté měli ulehčenou práci.

Tento návrh nemohl ani vyplynout odjinud než z hlavy Huberta Ripky. V pondělí 16. února přišel s ním tento ministr na schůzi národně-socialistických ministrů a poslanců-jak sám zevrubně vypravuje ve svých pamětech/váz pařížský list "Figaro" ze dne 14 dubna 1949/. A 20. února byla tato neblahá myšlenka uskutečněna; demisi podali nejen ministři národně-socialističtí nýbrž také ministři strany lidové a slovenské strany demokratické.

Je, myslím, málo tak trapných záležitostí v celých českých dějinách jako tato demise. A nic tak neodhalilo pravého ducha košických státníků než právě ona. V době Marshallova plánu, kdy ještě byla naděje na jakés takés volby, raději se postavili na stranu moskevského imperialismu, jen aby se udrželi ve svých křeslech; měli patrně tehdy oprávněné obavy, že volby, které by snížily moc komunistické strany, smetly by i leckterého z nich. Teď však, kdy svoboda národa vyžadovala, aby se udrželi v křeslech, ale kdy také bylo jasné, že to bez krve asi nepůjde, rychle se odsunuli do soukromí.

Zřejmé bylo jistě každému hned od počátku, že demise nekomunistických ministrů mohla mít za daných okolností jen tehdy význam, kdyby zůstala demisi formální, to jest, kdyby jí prezident republiky nepřijal, nýbrž kdyby naopak pověřil odstoupající ministry další vykonáváním jejich funkcí až do uskutečnění nových voleb. Ale o tom právě, jak Edvard Beneš o celé věci smýšlel, existují dvě zcela odlišné verze.

První je verze Huberta Ripky, komponovaná na heslo "ro my nic to všechno Beneš" /viz "Figaro" z 15 dubna 1949/. Ripka líčí návštěvu národně-socialistických ministrů u Beneše dne 18 února, tedy dva dny poté, co přednesl svůj osudný návrh. Jádrem tohoto líčení jsou dvě vety. První je věta, kterou Beneš sám tlumočí svůj závěrčený úsudek o situaci slovy: "Je zřejmé, že bych nikdy nemohl potvrdit vládu, které by se nezúčastnily dvě nebo tři strany národní fronty; v situaci tak nejisté jako je naše, máme zapotřebí součinnosti všech stran." A druhá je věta, kterou Ripka sám dospívá k svému závěru z oné návštěvy. "Když jsme tedy věděli, že prezident schvaluje naši politiku a taktiku, rozhodli jsme se, že podáme demisi v pátek 20. února, jestliže ministr vnitra do té doby nevykoná to, co vláda 13 února rozhodla o policii."

Druhá je verze Edvarda Beneše samotného, vyložená již po únorových událostech Lady Nicholsové, manželce někdejšího britského velvyslance v Praze, která přijela na jaro 1948 na soukromou návštěvu do Sezimova Ústí, kde Beneš bydlel. Jí Beneš řekl, že demise byla podána bez jeho schválení, ba proti jeho varování a že ji připravil Ripka s poslancem Ducháčkem.

Komu teď věřit? Myslím, že v této věci má pravdu Beneš. Nejen proto, že to byl státník i člověk mnohem většího formátu než Ripka a že tedy byl nadan přece jen větším rozmyslem, nýbrž zejména proto že to ukazuje také první věta z těch, které jsem právě citoval z Ripkových vzpomínek. V té větě totiž Beneš nejen že neříká nic, čím by schvaloval Ripkovu "politiku a taktiku", ani nezaručuje, že Ripku a jeho druhy ponechá v úřadě. Říká jen doslova, že do vlády bude požadovat účast více stran-a té se mu pak dostalo v Šlechtovi, Plojharovi a všech ostatních. Již z tohoto důvodu mi budiž dovoleno, abych věřil více Benešovi než Ripkovi.

Jen pro úplnější vystižení oněch zmatených chvil, je třeba aspoň stručně zaznamenat ještě dvě jiné jejich složky; počínání sociálních demokratů a počínání Šrámkovo.

O tom, zda někdo se sociálními demokraty napřed projednal či neprojednal možnost demise, vyskytla se také řada různých tvrzení. Oni sami tvrdí, že to bylo pro ně 20. února úplným překvapením. Jisté je, že sami demise nepodali a že nic rozhodného nepodnikli až do večera 24. února, kdy se jejich nedávno zvolený předseda Laušman plně dohodl s věrným přítelem komunistů Fierlingem a přešel i s druhými do komunistického proudu; jen ministr Václav Majer se potom dodatečně zřekl svého úřadu.

Co se Jana Šrámka týče, všechnu jeho práci od roku 1943, od opuštění myšlenky federace s Polskem a uzavření nové smlouvy s Moskvou, až do záležitosti Marshallova plánu, lze hájit aspoň se stanoviska oportunistického, čekáním na lepší příležitost. Ale jeho nedostatek energie vůči druhým vedoucím politikům vlastní strany ve věci Marshallova plánu a jeho postup při Durisiádě již nelze hájit ani měřítkem užité politiky. A jeho únorová resignace mi zůstává záhadou. Živě jsem s ním souhlasil ještě 18. února, když odmítl jít do vlády schvalovat prohlášení proti západním mocnostem, které den předtím - na rozkaz Moskvy ovšem - vyrobil Jan Masaryk se zahraničními ministry komunistických vlád polské a jugoslávské. Ale proč podával demisi? Věděl vůbec, do jaké míry jsou nebo nejsou o věci informováni sociální demokraté? Nestal se při své nemoci obětí nějaké mystifikace? Není daleko doba, kdy i na tuto otázku budeme znáti odpověď.

Demise však byla podána a věci se pak vyvíjely již velmi rychle. Kdo ví, co je pravdy na tvrzení, že téže neděle večer, kdy se občanstvo po celém státním území hrnulo na schůze a vyslovovalo svou důvěru v Benešovu pevnost, Beneš přijal v Praze Lettricha a řekl mu, že nebude-li možno uplatit komunisty nějakým demokratickým způsobem, je on sám již připraven přijmout nový Mnichov? Není-li to pravda, je to dobře vymyšleno, poněvadž šlo skutečně o nový Mnichov, horší Mnichova původního. V prvním Mnichovu šlo především o úpadek celého demokratického světa a pak teprve o úpadek české politiky. V druhém a třetím Mnichovu, ve věci Marshallova plánu a v únoru 1948 - šlo především o rozklad naší vlastní síly.

V pondělí ráno došlo v Brně k prvním politickým zatčením a v Praze byl zatčen Rostislav Sochorec, aby se z vězení již nevrátil.

Dne 25. února, když již v předchozích čtyřicetiosmi hodinách byla řada lidí zatčena a tiskárny obsazeny komunistickými hordami jmenoval prezident na Gottwaldův návrh novou vládu, v níž opravdu byli zástupci nejen komunistů, nýbrž také stran lidové, národně-socialistické, slovenské strany demokratické a slovenské strany svobody. Či nebyli to snad zástupci oněch stran? Odpovíme si po pravdě: byli. Oba lidovci, Petr a Plojhar, byli na příklad řádně zvolenými - pokud lze v košickém režimu vůbec mluvit a řádných volbách - poslanci své strany. Když se Gottwaldovi do jeho vlády přihlásili, generálního tajemníka strany Klimka ani nenapadlo, aby použil jejich poslaneckých reversů a doplnil jejich vyloučení se strany, vyhlášené na rychlo Šrámkem, také resignací na mandát? Naopak, vydal se za Petrem a nabídl mu své služby. Nebo co teď mohl počít Lettrich se stranou z níž sice zmizeli Kempný a Bugár

ale v níž zato zůstali Ševčík a Marťan. O socialistech ani nemluví: Neumann a Šlechta jen pokračovali v dráze, po které posud pilně šlapali Petr Zenkl s Hubertem Ripkou. Co bylo započato v Košicích, doznalo teď vrcholného úspěchu. V zápětí pak nastaly dny temné, plné úzkosti a utrpení. Ale celou cennou zkušenost z nich pramenící bychom promarnili, kdybychom se neuvědomili, že národ sám si je připravil. Připravil si je nikoli nějakou legální chybou svých nejvyšších úředníků, nýbrž pozvolným, ale jistým odklonem od toho nejcennějšího, co mu mohla poskytnouti tradice jeho vlastních dějin.

V.

Vyčkal jsem ještě několik dní v Praze. Co kdyby přece jen došlo k boji? Kdyby byl Edvard Beneš aspoň odjel ke kterékoli vojenské jednotce mimo Prahu! Ať by to bylo dopadlo jakkoli, všechno by bývalo českéjší než onen pustý obraz, jaký skýtaly tlupy rudých pacholků projíždějících Prahou a sledovaných očima vyděšených občanů, jichž bylo mnohonásobně více. Ale Beneš zůstával, potvrzuje tak legalitu nového režimu a čině jakýkoli opačný krok kohokoli nezákonným.

Zbývalo najít řešení osobní. Jaké? Zůstatí ve sněmovně by bylo znamenalo v několika týdnech zbavení imunity a pak smrt. To jsme již znali z Bulharska, Polska a odjinud. Byl jsem ostatně jediným českým "reakcionářem" o němž psaly cizí komunistické noviny od bělehradské "Borby" až po moskevskou "Komsomolskou Pravdu". To by tedy byla bývala sebevražda. Zůstat doma potají a organisovat odboju. To by bylo především znamenalo obětovat životy druhých. Zbývala tedy emigrace.

Nezatížil jsem tedy nikoho ani svým odchodem. V neděli 29. února jsem bez doprovodu překročil na lyžích hranice u šumavského Špičáku. Když jsem v pozdním odpolední slezl Čertovu stěnu, rozlévalo se nad Čechami zimní, ale jasné slunce. Hřebeny dalekých kopců směrem ke Klatovům a Sušici se trpytily sněhem tam, kde jsou podle české písně "zasnoubeny s oblohou, s oblohou a s nebesy; kde přemýšlí nad lesy anděl v říze oděný, k sláve Páně stvořený". Jaká sláva, plná úzkosti a beznaděje!

Na bavorské straně ležely nad horami husté mraky a začínalo se stmívat. Prodloužené a potrhané stíny se podobaly všem těm úmyslům a nadějím, které už zlomeny ležely za mnou. Sjížděje těžkým, vlhkým sněhem k Eisensteinu vzpomínal jsem si, že je půst, údobí při pomínající ty události světových dějin, které vyvrcholily opuštěností ode všech a ode všeho. Uvědomil jsem si, že jednou, až skončí smutná a nehybná noc, jistě se zase rozlehne stará česká píseň, "Vstalt' jest náš milý Spasitel, vstalt' jest svých věrných těšitel". Ale do té doby uplyne ještě mnoho chvil v mlčení a mlhách a srdce se bude zoufale vzpírat drtící váze času.

L'EUROPE NE S'ARRÊTE PAS DEVANT LE RIDEAU DE FER

Georges H. DUMONT

rédacteur en chef de l'Unité Belge

Dans nos pays libres, un usage nouveau veut qu'une fois par an, l'on organise une "quinzaine européenne". Voilà qui est bien et utile. En effet, avant toutes choses, il importe de mettre au jour une conscience européenne, comparable à la conscience suisse qui existe par-dessus celle des vingt-deux cantons ou à la conscience des Etats Unis par dessus la diversité des quarante-huit Etats.

Qu'est ce que l'Européen? Il est essentiellement un homme de la contradiction, un homme dialectique. Il refuse d'être réduit à un système quelconque et connaît la valeur constructive de l'opposition. Le Héros pour lui, est l'être exceptionnel.

Il est révélateur, à cet égard, que la croix symbolise la civilisation occidentale. Elle indique un choix perpétuel et libre entre deux extrêmes, une lutte entre l'individualisme anarchique et le collectivisme étouffant, une crucifixion entre la sécurité et le risque.

Au contraire, l'Américain modèle apperait comme le "common man" et le Russe soviétique comme le citoyen discipliné. Aux Etats Unis, comme en Urss, l'opposition est considérée telle l'indice d'un mauvais fonctionnement, qu'il faut éliminer pour arriver à l'unanimité et à l'homogénéité. A cette fin, les uns recourent à la publicité, au cinéma ou à la production en série (ce qui est admissible) et les autres à la fusillade, aux drogues ou à la déportation (ce qui est odieux).

Héritier de la culture hellénique et dépositaire de la civilisation chrétienne, l'homme européen doit se cabrer contre toute dictature quelle qu'elle soit, celle des sociétés anonymes aussi bien que celle de la terreur. Il doit refuser de capituler. Pour vaincre, il lui suffira de haïr cette superstition nouvelle, chère aux nazis et aux stalinien: la mystique de la masse.

"La civilisation européenne, a dit Georges Bernanos, n'est pas une civilisation de masse. Je sais quel sens mystique, et comme religieux, on donne aujourd'hui à ce mot. Que m'importe. La civilisation existe précisément pour qu'il n'y ait pas de masses, mais des hommes assez conscients pour ne jamais constituer des masses, même s'ils sont entre eux rassemblés.

L'Europe ne sera sauvée que par des hommes libres. Libres de tout fanatisme de parti et de tout préjugé nationaliste, libres de ne pas s'engager et de le dire, libres de refuser des plans quinquennaux, libres de fouler aux pieds la mitaillotte de l'homme "en service commandé", qui a vendu son âme à un mythe inhumain.

Mais notre prise de conscience européenne doit s'accompagner d'une vision géographique exacte de l'Europe. Celle-ci ne s'arrête pas devant le rideau de fer.

A lire certaines études à entendre certains discours, on pourrait croire que ni la Tchécoslovaquie, ni la Roumanie, ni la Bulgarie, ni la Hongrie, ni la Pologne, ni l'Ukraine ne font partie de l'Occident..... Bien sûr, le fait que ces pays subissent le

jouž soviétique a pour conséquence qu'aucune place n'est actuellement prévue pour eux dans l'Europe unie qui se bâtit. Mais il doit être dit et proclamé que les Européens libres n'abandonnent pas leurs frères de l'Est à leur triste sort.

Quand une dépêche d'agence m'annonce qu'à Prague, la famine règne, mon cœur d'Européen est touché comme s'il s'agissait d'une famine à Gand ou à Liège. Lorsque j'apprends qu'en Tchécoslovaquie plusieurs centaines d'ouvriers ont été arrêtés à la suite de dénonciations faites par les agents de la police secrète et que nombreux sont ceux qui furent condamnés sans jugement à un an ou plus de travail forcé, lorsque pareils crimes contre la liberté humaine me sont signalés, je sens que l'Europe-la véritable Europe- ne sera pas faite le jour ou seront unis "les seize". Une première étape sera simplement franchie. Alors il faudra songer à la seconde.

NOVÉ SOCIALISTICKÉ SPIKUTÍ PROTI NÁRODU

S. Ghelfand

V posledním čísle australského "Pacifiku" čteme o zákroku zastupců t. zv. Čs. Zahraničního ústavu v exilu ve prospěch australských komunistů u příležitosti plebiscitu o zákazu komunistické strany Austrálie. Tento zásah t. zv. Zahraničního ústavu, jehož program, cíle, složení a hlavně prostředky jsou obklopeny hustou mlhou anonymity a záhad, je jedním z důkazů vnitřní spojitosti t. zv. Zahraničního ústavu s komunismem. Obdrželi jsme nyní několik autentických a "přísně důvěrných" dokumentů o programu a organizaci Zahr. ústavu a uveřejňujeme některé podstatné části:

x x x x x x x x

1/ Organizace a pracovní program Čs. Zahraničního ústavu,

a /Čs. Z. U. je budován na systému výběrových pracovních skupin, které musí pak kolem sebe vytvořit kluby Čs. Zahr. ústavu. Páteř Klubů musí tvořit členové Pracovních skupin. Kluby slouží k výchově nových spolupracovníků ZU. Nejlepší členové v klubech mohou pak být po dohodě Pracovní skupiny s ústředím ZU převedeni do Čs. ZU. Tímto systémem se má docílit vytvoření skupinové demokracie elit, pronikajících o ovládajících politický život v celém exilu. Je to systém zednářský, jenž se naprosto osvědčil v dosavadní práci ZU, jenž bude tvořit skupinu ve skupinách, při čemž anonymita členství bude jeho velikou silou, neboť nelze porazit neviditelnou moc.

b /Převážná část činnosti Čs. ZU musí být přenesena na pole mezinárodní, jakož i na ovládnutí exilového veřejného života. Důraz kladáme:

- 1/ na spolupráci se socialistickými stranami,
- 2/ na navázání spojení s organizacemi a osobnostmi Hnutí pro svobodnou Evropu,
- 3/ na spolupráci a demokratickými a náboženskými organizacemi.

Pokyny pro začlenění, spolupráci a navázání styků s jednotlivými organizacemi budou uděleny po zpracování individuálních dotazníků.

Ústředí čs.ZÚ zůstává v Paříži a jeho službu obstarává "malý" Ústředním listem ZÚ je oficiálně "Tribuna". Finanční správu čs. ZÚ povede "Velký".

2. Kondiční služba

Čs. ZÚ se zabývá jen příležitostně sociální prací pro čs. uprchlíky, avšak soustřeďuje se plně na sociální práci ve prospěch svých členů. Její podstata je:

1/ v rychlé emigraci čs.ZÚ z t.zv.táborových zemí,
2/ v takovém jejich zaměstnání, s nímž by mohli optimálně spojit svou práci v čs.ZÚ. Za tímto účelem se v ZÚ zřizuje Kondiční služba a její vedení se svěruje "Řehořovi". Pro Německo se zřizuje zvláštní Kondiční Ústředna pro ty, kdo nemají zájem na brz. kém odsunu z Německa a byli by ochotni převzít dlouhodobý závazek."

3. Program čs.ZÚ: socialismus, čs.národnost, socialistická Evropa

"Jediná cesta, vedoucí k rozšíření blahobytu na nejširší vrstvy, je převedení výrobních prostředků do rukou pracujících. Socializace výrobních prostředků je možná jen za předpokladu, že je zaručena politickou demokracií, tedy jen ve formě synthesy demokracie a socialismu.

Národy, jako produkty vyvoje, jsou zároveň jeho nositeli. Není národnostního rozdílu mezi Čechy a Slováky. Je však československý národ, a čs.národní povaha-s menšími rozdíly mezi Čechy a Slováky-má své určité charakteristické rysy.

Mezinárodním programem čs.ZÚ je synthesesa demokracie a socialismu v ČSR, jako v článku podunajské federace, zapojené do socialistické federace evropské a přes ni do světového společenství. Komunismus musí být odmítnut, neboť má odlišný mezinárodní program a není též slučitelný s demokracií."

x x x x x x x x

4. Propagace neokomunismu a kolchozů v ČSR

Oficiální orgán t.zv.Zahraničního Ústavu "Tribuna" uveřejnila v srpnu 1950 t.zv.dopis z domova, v němž mimo jiné stálo:

"Proti svému původnímu názoru na zemědělství jsem ustoupil doleva. Viděl jsem několik JZD/kolchozů/bez příkras, bez nových staveb. Společná drůbežárna, obec je velmi chudá, ale drůbež ušlechtilého chovu, nosnice s čísly na křídlech. Drůbeže je plný dvůr, několik set. Kdo se o ni stará? Jedna paní. Má odměřené dávky a krmita drůbež pravidelně. Stejně je tomu tak ve stájích. Je tam 40 krav a starají se o ně dva lidé. Ve stáje je jen vozík na odvážení hnoje na kolejích. A přece tato společná stáj pomáhá. Pomáhá zvláště zemědělské ženě, ulehčuje práci. A dále něco důležitého. Kdo čte komunistický tisk, třeba nestraník, ten už nevěří na různé ideje, na soukromou iniciativu, na poť sedláka, který zkopil zemi. To jsou pro obyvatele ČSR pohádky, reminiscence daleké minulosti. Nedovedu

si na př. představit nějakého dobráka, jak káže o hodných velkostatkářích, kteří pomáhali drobným rolníkům a kteří na svůj grunt po staletí šetřili. Stejně tak si nedovedu představit továrníka, který by zaměstnancům kázal o soukromé iniciativě. Vynesou ho za bránu a bude poreči. To ti uvádím jen pro jednu věc. Vytrvejte u pokrokové politické linie, jenom ta může mít úspěch. Proneste řeč, třeba jen desetiminutovou, do vysílání domů o tom, že nová svobodná republika bude socialistická. A lid český Vás bude nosit v srdci svém a modlit se k Vám jako k apoštolům".

Tentýž oficiální list t.z.v. ZÚ uveřejnil v červenci 1951 tento akční program v budoucí osvobozené ČSR:

"Při uspořádání čs. hospodářských záležitostí musí být přijata zásada, že není možný návrat k žádnému zpětnému datu. Budeme vycházeti z oné sociální skutečnosti, jakou ji najdeme v té chvíli, v níž si bude me moci začít svobodně vládnouti".

x x x x x x x x

5. Pavučinová síť neokomunistického spiknutí

Kromě , oficiálního, přísně anonymního orgánu, disponuje t.z.v. ZÚ několika neoficiálními časopisy, z nichž jeden je dokonce vydáván na přepychovém papíře. Musíme zdůraznit, že si tyto "neoficiální" orgány ZÚ počínají šikovně a že nikdy neprozrazují příliš okatě své pravé záměry. Nezdůrazňují ani při tom přespříliš svou neokomunistickou podstatu a dokonce někdy i "polemisují" se svým hlavním orgánem "Tribunou". Podařilo-li se "Tribuně" získati spolupráci jen jednoho socialistického býv. ministra z kruhů téměř katolických, získali naopak ony "neoficiální" časopisy ZÚ spolupráci významných náboženských pracovníků. Zednářský systém organizace ZÚ nese hojné ovoce a členové této tajné organizace pronikli i do katolických exilových institucí, kde zaujímají čelná postavení. Jak se projevuje působení ZÚ v těchto náboženských organizacích?

Především je to znemožnění propagace sociálního učení Církve. Křesťanská sociologie je neoddelitelnou složkou katolické morálky. Sociální encykliky papežů jsou základnou katolického postoje vůči duchovním a politickým proudům, jež hýbají světem v naší době. Liberalismus, fašismus, nacismus, marxismus, socialismus, všechny tyto proudy posuzují papežské encykliky ze stanoviska katolické nauky. Nyní je nejohrožavějším problémem doby definitivní sčítování nejen s komunismem nýbrž také se socialismem, jenž je zdrojem a základem komunismu. "Socialismus jako nauka o kolektivním vlastnictví výrobních prostředků musí být zcela zavržen"/Lev XIII. "Jen katolíci-deserteři se mohou nalézati v řadách socialismu, aby tam hledali řešení sociálních a hospodářských, či dokonce náboženských problémů"/Pius XI/. Avšak exponenti ZÚ, kteří se dostali na vedoucí místa v náboženských exilových organizacích, dbají velmi pečlivě toho, aby se ani exulanti, ani lidé doma nedověděli o tom, že Církev nabízí jasné, konkrétní a účinné řešení sociální otázky, které ovšem není řešením socialistickým.

Další důležitou činností členů ZÚ v náboženských organizacích je znemožnění ideových odpůrců a to jakýmkoliv prostředky. Je dostatečně známo, jak podlou kampaň vedli od samého počátku a stále vedou proti našemu časopisu neokomunističtí spiklenci a jejich katoličtí šabesgojové. Důvod?"Rozpravy" jsou jediným časopisem v emilu, který bojuje proti komunismu a socialismu naprosto účinnými zbraněmi - ze zbrojnice křesťanské filosofie a sociální nauky. Můžeme však klidně

ujistiti pány soudruhy, že jim nic nepomohou клеветы, denunciacce a in sinuace, jimiž dosud čelili našemu boji za křesťanskou demokracii, ani jejich placení šabesgojové, ani jejich zednářská organisace a pavučinová síť podlostí a intrik, již rozhodili po celém světě. Kosa na kámen.

XXXXXXXXXX

T. zv. Zahraniční ústav ovládl celý exilový život ihned z počátku. Po přechodu hranic byl každý příslušník některé socialistické partaje registrován důvěrníky ZÚ, za nějaký čas obdržel Care-balík a placené zaměstnání v tábore pro uprchlíky. Každý emigrant, obyvatel tábora, cítil, že je sevřen jako v kleštích a že je ovládán neviditelnou mocí. Tato neviditelná moc se viditelně projevovala ve složení táborových komitétů a v Ústředí táborových výborů ve Frankfurtu n/M., později v Ludwigsburgu, jež byly zcela v rukou socialistů. Nesocialistický emigrant byl stále šikanován při screeningu, rozdělování darů, ubytování, byl zbavován volebního práva, denuncován u emigračních a okupačních úřadů. "Kondiční služba" Zahraničního Ústavu se nežně starala o výhodná umístění svých členů v úřadovnách IRO jako campladerů, messing officerů, ubytovacích referentů a pod. Téměř jedinou výjimku tvořil uprchlický tábor ve Schwabisch-Gmündu, kde byly provedeny řádné táborové volby komitétu a socialisté byli poraženi na hlavu. Avšak ludwigsburské Ústředí docílilo u IRO, že tábor Schw-Gmünd byl zrušen a obyvatelé převedeni do jiných lágrů, jež byly ve "spolehlivých" rukou. Po ustavení t. zv. Rady ve Washingtoně v únoru 1949 se moc socialistů v táborech ještě více upevnila. Nebudeme se zde rozepisovati o všeobecně známých methodách místních orgánů t. zv. Rady v Německu, o jejich "zpravodajské službě", která spočívala podstatně ve špionáži v táborech a v pustém teroru nesocialistických emigrantů. O těchto a jiných věcech je již nahromaděn velký průkazný materiál, z něhož vyplývá též přímá účast a zodpovědnost washingtonské býv. Rady na všech napáchaných hanebnostech. Všechnen tento materiál bude předán po návratu do vlasti řádným soudním orgánům. Myslíme však že bude málo osob patřících k onem kruhům, které by se odvážily vrátiti domů, právě z obavy před řádnými soudy a spravedlivými tresty.

"Kondiční služba" ZÚ pracovala zvláště dobře v Belgii, kde od r. 1948 do 1950 vyplácelo IRO politickým uprchlíkům značně vysoké podpory. Z Londýna ihned přijel zástupce ZÚ, jenž oficiálně vystupoval jako zástupce jedné socialistické strany. Získal si snadno důvěru místního čs. Komitétu a byla mu svěřena veškerá agenda. Do půl roku se na to přestěhovala do Belgie z táborových zemí celá řada socialistických souvěrců našeho zdatného dobroděje. Avšak celé desítky nesocialistických uprchlíků byly IRO odmítnuty, v důsledku nepříznivých posudků zdatného dobroděje. Po provedených řádných volbách nového Komitétu a dobrodějově pádu rozutekli se socialističtí členové ZÚ z Belgie do celého světa, neboť "krásné dny v Aranjuezu" pro ně přestaly. Obdobné poměry byly a místy ještě jsou ve Francii a Anglii.

Neméně úspěšně se činila "Kondiční služba" ZÚ při obsazování teplých místec v Radio Free Europe v Mnichově, kterýžto podnik byl emigranty v Německu přejmenován na Radio-Ferda-Sliby-Evropa. Na vedoucích místech se tam pojednou octla celá redakce jednoho neoficiálního a "vedlejšího" orgánu ZÚ, pak socialisté z Německa, Luxemburku a Švýcarska, ba dokonce i zakladatelé KSČ a obyčejní komunisté, býv. redaktori komunistických a socialistických časopisů, socialističtí funkcionáři a partajníci. Podle toho také Radio-Ferda-Sliby-Evropa vypadá. Je to rozhlasová tribuna čs. Zahraničního Ústavu v exilu.

Nadává na komunisty doma a mlčí o komunismu. Semo tamo vysílá třeba i interview s nějakým uprchlým soudruhem o tom, že socialismus v ČSR je dobrou věcí, ale že je třeba vyhnat pouze KSČ. Nebo že Tito je velký hrdina a pod. O tom však, že na př. v USA byl uskutečněn největší sociální pokrok v dějinách lidstva, a že se tam odborové organizace vyslovily naprosto odmítavě vůči socialismu, neuslyšíte ani slůvka. Však také podle spolehlivých zpráv z domova neposlouchá tam RFE téměř nikdo, leda funkcionáři KSČ, aby se dozvěděli něco o "čistkách" ve své partaji.

Úplnou záhadou je financování ZÚ. Dokumenty, které máme v ruce, sice mluví něco o finančních zdrojích ZÚ, nejsou však nikterak v tomto bodě průhledné. Je a zůstává záhadou, kde čerpá ZÚ prostředky na vydržování jednoho oficiálního a několika neoficiálních orgánů, na cesty svých členů a zástupců, atd. Pravděpodobně zůstanou tyto věci skrytými po celou dobu exilu. Ale mnoho věcí tajných bude odhaleno, až budou po návratu domů otevřeny archivy pražské vlády.

NOVOROČNÍ POSELSTVÍ KŘEŠŤANSKÉ DEMOKRACIE DOMOVU

Vysíláno italským rozhlasem 1. ledna 1952 ve 14.20 a 20.40.

Mluvím dnes jménem tisíců exulantů k Vám, mlčícím a trpícím doma v naší drahé vlasti, jménem křesťansko-demokratického hnutí, jež tlumočí hlas velké většiny naší prosté, emigrace, nečinící si nárok na ministerské a jiné funkce. Především Vám sděluji jednu příznačnou skutečnost, která je jakýmsi předobrazem budoucího vývoje v naší, bohužel brzo osvobozené vlasti. Touto skutečností je naše jednotnost. Nemáme sice prozatím vrcholné politické reprezentace. Slyšeli jste zajisté o t. zv. Radě svobodného Československa, již tvořili povětšinou bývalí ministři a politikové Národní Fronty. Nuže toto tělese se rozpadlo a neexistuje více: Za to velká většina prostých emigrantů nezátížených nezrušitelným znamením ministerských a generálněředitelských funkcí je v podstatě jednotná v názorech, a to bez rozdílu bývalé politické příslušnosti. My všichni, bývalí lidovci, agráři, národní demokraté, národní socialisté a sociální demokraté, toužíme po návratu do vlasti, osvobozené od komunistů a komunismu. Všichni odsuzujeme košický program a zločiny spáchané proti lidskosti vládou Národní Fronty. Všichni odmítáme státní kapitalismus a zneužití dělnictva pro třídní boj, všichni chceme uskutečnění nejširších sociálních reforem, spravedlivou mzdu, odproletarišování proletariátu a jsme všichni zajedno v tom, že ani liberalismus ani socialismus nemohou řešit otázku sociální, nýbrž jen takový společenský řád, jenž spočívá na přirozeném právu člověka, to jest na základech křesťanské mravnosti. Všichni bez výjimky odmítáme staré partanictví s jeho hesly a "odkazy", které dnes ztratily svůj někdejší význam i smysl. Jsme všichni, věřící i bezvěrci, zajedno v tom, že není možno budovat společnost a stát na jiných základech než na základech křesťanské spravedlnosti a křesťanského humanismu. A že stát zde není proto, aby člověka zotročoval, ale aby člověku sloužil a aby chránil jeho nezadatelná práva. Všichni souhlasíme se zásadou, že stát nesmí libovolně měnit a rušit právo. Stát je naopak podřízen ve svém zákonodárství vyšším, přirozeným, mravním normám objektivně daným v lidském svědomí. Než stát, z něhož jsme utekli a v němž žijete a trpíte vy, bratři a sestry, porušuje všechna základní lidská práva. Je státem otročským, organizovaným na principu materiálního

a duchovního zbídačení občanů. Jsme odhodláni bojovat za Vaše lidská práva, o právo člověka na svobodu a na lidský život ve spořádané společnosti a jsme také odhodláni vésti tento boj nekompromisně a bez politických kravských handlů. Neboť o právo člověka se nehlasuje, nýbrž právo se nalézá, o právo se nevyjednává, o právo se musí v případě potřeby i bojovat. To je základní myšlenka křesťanské demokracie a v tom je též podstatný rozdíl mezi křesťanskou demokracií a bývalými stranami Národní Fronty, které nikdy o právo nebojovaly, nýbrž se jen rvaly o ministerská křesla a generální ředitelství ve znárodněném průmyslu. Proto nejsme ani národními socialisty, ani sociálními demokraty, ani lidovci, nýbrž křesťanskými demokraty.

Obracím se zejména k Vám, dělníci a dělnice, protože právě Vás bylo zneužito k nastolení režimu státního banditismu a rudého gestapismu v naší krásné zemi. Bylo Vám stále opakováno, že jen cestou třídního boje dospějete k zajištěnému a šťastnému životu. A stále se Vám opakuje, že život, jež žijete po dobu dvanácti let potravinových lístků a poukazů, je životem šťastného socialistického dělníka a že pryč na kapitalistickém západě je dělnictvo vykořisťováno a že žije v bídě a v nezaměstnanosti. Slyšíte jen a jen lži a propagační tlach, nesmíte se však u Vás dozvědět o pravdě. Železná opona Vás neprodyšně odděluje od Svobodného světa a pravda se k Vám mnohdy nedostala ani na vlnách eteru. Vězte však, že ve Spojených Státech severoamerických, jež bolševická propaganda označuje za vrchol kapitalistického vykořisťování dělnické třídy, vyslovily se odborové organizace proti politickému třídnímu boji a proti socialismu. Vězte, že 90 o/o obyvatelstva Spojených Států vydělává ročně padesát až stopadesáttisíc korun, při tom však živobytí v USA je mnohem levnější než v Československu. Americký a západoevropský dělník neví, co jsou potravinové lístky a čekání ve frontách před obchody nebo před bytovým referátem. Americký dělník bydlí v moderně zařízeném a pohodlném bytě nebo ve vlastním domě, jezdí autem a má doma elektrickou pračku, ledničku a televizní přístroj. Spojené Státy severoamerické jsou dnes po sociální stránce vzorem celému světu a je tam skutečně největší sociální pokrok, jaký kdy byl v dějinách lidstva. Rudí lháři Vám vypravují pohádky o tom, že hospodářství v USA a v západní Evropě je stále ohrožováno krisemi a zamlčují Vám pravdu o tom, že je tam v platnosti zákon o plné zaměstnanosti, zabezpečující ve Spojených Státech stálý pracovní důchod všem pracujícím a také to, že nezaměstnaný dělník pobírá tam tak vysokou podporu, že žije neporovnatelně lépe než zaměstnaný dílenský mistr v ČSR.

Obrovská většina obyvatelstva USA patří ke střední vrstvě a pro to také neexistují tam ani objektivní podmínky pro rozpoutání třídního boje, neboť americké národní společenství je beztřídní. A všechno užasný blahobyt 150miliónového národa, jakž i jeho nesmírnou štědrá pomoc ostatnímu světu za války i po valce, vytvářejí nikoliv podniky znárodněné, seštátněné a zesocialisované, nikoliv plánovací úřady a místní plánovací komise, výrobní výbory, ÚRO, trhové svazy a ministerstva pro ničení vnitřního i zahraničního obchodu, nikoliv stachanovci, brigádníci, úderníci a socialističtí budovatelé, nýbrž soukromé podnikání. A to je příčina, proč neche americké dělnictvo ani slyšet o socialismu a třídním boji.

Mám též slovo k rudým katům a otrokářům: Neujdete zasloužené odplatě! My emigranti se skláníme v hlubokém smutku před památkou našich drahých mučedníků, položivších své životy na oltář lásky k národu. Vy však, rudí kainové, vy nenajdete na celé zeměkouli místečka,

kde byste se mohli skryti před spravedlivým trestem. Vydáte počet každé kapky nevinné krve Vámi prolité, z každé chvíle utrpení vašich obětí v žalářích a koncentracích. Neboť čas se nachyluje a blíží se den velkého zúčtování.

Sestry a bratři! Prosme Pána Boha, aby tyto nedávné smutné Vánoce a dnešní smutný Nový Rok byly též posledními prožitými v bídě a pohrobě, a abychom příští vánoční svátky a Nový Rok slavili všichni společně, v pokoji a svobodě. Na shledanou.

/Slyšeli Jste novoroční poselství Simeona Ghelfanda, bývalého docenta katolického studia v Fraze, nyní generálního tajemníka křesťanskodemokratického hnutí v exilu. Nyní si poslechněte přehled světových událostí. /

K JEDNÉ OTÁZCE POSLEDNÍCH LET

D.A.

/Český kněz píše k otázce odsunu Němců/

V životě je dosti otázek, kterých se neradi dotýkáme, aneb nichž pro krásné oči raději chceme pomlčet. V životě českého národa patří k tomuto druhu národnostní otázka našeho poměru k Němcům, zřetelněji otázka odsunu. Běží o fakt, který není výhradně český, ač je dílem posledních let našeho národního vývoje a zrodil se zcela přirozeně z toho, co jsme si mysleli a co jsme si přáli. Odsun Němců v naší vlasti právě tak jako z ostatních zemí východní Evropy zaslouží si pozornost již zo toho důvodu, že postavil vzdělaný svět, který se nazývá křesťanským, před důsledky něčeho, o čem dosud nikdo nemyslel a nemluvil. Hromadný odsun Němců nemá předehry v tisíci letech dějin křesťanství. Byl připraven nejvážnější autoritou světového politického dění, Radou národů, které krvácely ve jménu lidské důstojnosti a svobody. Když se však stak skutečností, nabyl velmi rychle formy dějinného omylu a zločinu. Protože máme k věci jistý odstup a dějiny jsou nejlepší učitelkou národů, můžeme o věci souditi s klidnějším pohledem a rozvahou.

Když běží o bolestný a ožehavý problem, mimoděk se chceme dopídit příčiny bolesti. Kde vší kořen nemilého problému, který bolí, kdykoli se o něj zavádí? Nelze hledat jinde příčiny než v problému národním.

Je známkou politického vření posledních let, že se život národů vší silou upírá na přítomnost a úporným úsilím přehlíží vše, co vychází z času, dějin a věčnosti. Kulturní a dějinné hodnoty nemají své místo v zápase stran, hesel a tlampačů. Naučili jsme se tak žít myšlenkovým pochodem politických tribun, úvodníků, sketchů a projevů, že nemáme již téměř měřítko k ověření pravdy a získání jistoty v nejzávažnějších otázkách.

V tom smyslu je mnohým národnostní otázka nejvyšším zájmem a oddebatovanou nutností. Zapomínáme však při všem, že je stejným zájmem a stejným klamem všech národů Evropy posledních dvou století. Národní probuzení není jen naší národní zásluhou. Je základem stejnosměrného vývoje kulturních národů Evropy od minulého století.

Katolická církev činí lásku k národu příkazem tak nutným jako je láska k rodičům. Nezná však jiného nacionalismu mimo ten, který je podřízen nejvyšším příkázáním lásky k Bohu a k bližnímu. Z toho hlediska se jeví pouhý nacionalismus jako blud, jenž velmi nebezpečně ohrožuje život národů. Dějiny posledních desetiletí Evropy jsou označeny tímto omylem. Přes všechna ujišťování o nezažatečných právech člověka a národa, byl to nacionalismus, jenž dával vznikat, zánikat a trpět národům.

Ať nás však bezprostřední dějiny zmátly a pokořily na míru, která neměla předešlý v minulých stoletích, nic se tím nezmění na skutečnosti, že s hlediska křesťanství existuje kulturní závislost mezi českým a německým národem. Že po staletí byli Němci dávajícím a my přijímajícím národem. Třebaže tato slova pronesena před několika lety byla pouhou prázdnotou, mají svůj význam a podklad v ústech křesťana.

Otázka naší národní svébytnosti a soužití se svými sousedy není řešitelná bez opravy a náplně pochybeného národního citění. Nikoli tím že přehlédneme danou skutečnost, ale tím, že neztratíme s očí vyšší hlediska, jež jsou zde jedinou vyrovnávací hodnotou. I kdyby nebylo problému sudetský, zůstává zde jednoznačně problém styku dvou národů a hranice, jež nám prozřetelnost Boží dala dějinným vývojem jsou právě tak vymezením kultury, jako podnětem k hledání vyššího spojení.

Těchto několik myšlenek se zdá nutným předeslat, chceme-li se otevřeně zabývat otázkou následků války a odsunu. Víme, že válka přivedla vzplanutí vášní, v němž nikdo neviděl. Chceme-li být upřímní i v této otázce podnětem odsunu byl především problém národní. Všechna katastrofa a tragika posledních let byla vlastně spolu s jinými důvody vítanou záminkou. Vytvoření národnostně jednotného státu, odsunutí nežádoucí menšiny bylo hodné dávno vysloveným přáním, k němuž nadešla jen čekaná hodina. V tom smyslu je odsun problémem, jemuž křesťanství samo nemůže rozumět. Národnostně ucelené státy nejsou ani ideálem ani možností. Křesťanský středověk, který mistrně uněl tvořit soužití jednotlivců a národů, znal právě tak málo problém osvobození menšin, jako problém jejich útlaku. Z tohoto hlediska, chceme-li stát na půdě vyššího práva a svobody, byl odsun omylem. Zamyslíme-li se nad otázkou dějin českého národa, bylo by zde mnoho látky k dějinným ponaučením a dobrým opravám. Bylo by jisté nemalým překvapením a radou pro budoucnost, kdyby se podařilo vysvětlit a ukázat, že právě křesťanství bylo vyrovnávací složkou a zárukou klidu jeho národního vývoje. Bylo by námětem k mnohým úvahám, kdyby si větší část národa uvědomila, že to bylo protestantské období jeho dějin, které bylo ohrožením jeho existence v šestnáctém a sedmáctém století. Rekatolisace zastavila pronikající živel nového vyznání, které měnilo nejen víru, nýbrž tvářnost celého národa. Pohraničí bylo vráceno katolické Církvi dílem barmoků náboženských obrodů, lež národnostní charakter zůstal již nezměněn. Je zásadou Církve, že se nikdy nevnučuje v národnostních otázkách, chrání právo kultury a jazyka, když však již dějinným vývojem nastala změna, nenutí nové národnostní celky k vracení do původního stavu, jenž byl před jeho vývojem. Tím vznikly z velké části naše katolické hranice německé hranice. Celý problém byl konečně ospravedlněn dějinným vývojem. Bylo naším úkolem se s ním smířit. Bylo ovšem naším neštěstím, že nebylo v programu vzniklého státu dosti mocných hodnot, které by byly pojátkem a nikoli záminkou rozdělení a rozkladu.

Odsun Němců byl povolen vítězícími mocnostmi národům, které se ocitly pod německou okupací, jako záruka pro budoucnost jako ochrana jejich národní svébytnosti vůči menšině, která znamenala cizí expansi. Zda byl tento důvod ospravedlněn s hlediska národního, bylo řečeno podanými vývody. Běželo-li o velká provinění se strany německého národa, zůstane nacionalismus velmi špatným rádcem politického dění, hodnotou, jež potřebuje vždy mírnění a opravy. Zbývá tudíž pohlédnouti na otázku jen po stránce lidskosti a křesťanství.

Především sama otázka hromadného odsunu. Mohlo nám být jistou výstrahou, že hromadný odsun nebyl nikdy uskutečněn v našich evropských dějinách. Měli jsme však za to, že jsme již v takovém stupni civilizace, že je možno nejlidštějším způsobem stěhovat národy. Bohužel skutečnost sama a vše, co se dalo kolem ní, ukázalo, že běží o dosud nevidané bezpráví. Divili jsme se, když někteří politikové západu se netajili svými výhrady vůči mravnímu oprávnění vyhnání tisíců a jejich vytržení z kořenů života a kultury. Bylo však pak probuzením ze sna, když katolická Církev knězem papežem Pia XII. prvně a rozhodně odsoudila vypovězení tisíců. Ze skutečností se místo očekávaného výsledku náhle vytvořil nový problém: Problém nezadatelného a základního práva člověka na domov a společenské prostředí. Chceme-li býti velmi mírní: použili jsme k potrestání trestu, jehož jsme nikdy neměli právo použít. Vyslovená, dosud nepřekonaná kolektivní vina nikdy nemůže dosáhnout takového stupně, aby opravňovala k trestu, který více postihne jedince než společnost. Buďe asi jediným kladem odsunu, že mezinárodní deklarace základních práv lidských přidávají jeden nový bod pro další budoucnost: právo jedinců na domov a sociální soužití. Mohli bychom z téhož hlediska prozkoumat otázku záboru německého majetku, kde ještě jasněji se rysují vedlejší cíle našich činů a snadnost lidských omylů. Byla-li poněkud vysvětlitelná myšlenka odsunu předpokládanou zradou celé menšiny, zůstává neúněrným trest, jenž bez rozlišení a míry padl na ty, kdož nesli vinu jenom částečnou.

Z jakéhokoli hlediska zůstává masový odsun dosud nezodpověděnou a otevřenou otázkou. Jehi jediným kladem bude, že ukázal, jak málo lze věřit všeobecným zásadám tam, kde nebyly přezkoumány zakryvané vedlejší cíle a úmysly. Buďe-li v blízké době řešen tento problém, který jen odhalil vratkost mravních základů dvacátého století, je si co přát, aby k této otázce lidskosti byla přidána nutná oprava z pokladů křesťanství.

Tiskárna Českých Benediktinů/1637 Alport Str., Chicago 8, Illionois, USA/, vydala malou, ale nasmírně cennou knížku "To nejdůležitější". Je to pomůcka pro náboženský život českých uprchlíků v cizině a obsahuje kroně modliteb též i návod k sv. zpovědi v jazyce francouzském a anglickém. Tato knížka o 24 stránkách by měla býti v rukou každého českého uprchlíka.

Krajany v Belgii upozorňujeme, že české bohoslužby konají se každou neděli v kapli 90, rue des Palais, Bruxelles o 10 hodině dopolední.

A K T U A L I T Y A P O Z N Á M K Y

Nástup Křesťansko-demokratického Hnutí v Australii

Australské státy a Nový Zéland provedou v brzké době své ustavující sjezdy Křesťansko-demokratického Hnutí/KDH/, z nichž vzejdou státní výbory KDH pro každý jednotlivý australský stát. První ustavující sjezd KDH bude v Melbourne/stát Victoria/ v době Velikonoční.

Další ustavující sjezdy budou se konati v Adelaide/Jižní Austrálie/, v Hobartu/Tasmanie/, v Sydney/New South Wales/ a v Brisbane/stát Queensland/.

Sídlo výboru KDH pro celou australskou oblast bude v Melbourne. Až do řádného sjezdu KDH pro oblast Austrálie je prozatímním vedením této pověřen předseda KDH státu Victoria. Do prozatímního vedení budou ihned po svém zvolení přibráni též předsedové státních výborů KDH /N.S.W., Queensland, S.A., Tasmania, W.A. a Nový zéland/.

X X X X X X X X X X X

JAK JE BALAMUTĚ

V emigraci je velká příležitost k politickému hříchu na mnoha polích, ale nejvíce v podávání zpráv spoluemigrantům a také domovu. Co všechno se k věření předkládá, nevynyslil by si snad ani nejnadanější básník. Nedavno naši přátelé zachytili v Německu, skoro již na hranicích, poselství k domovu, podepsané býv. generálními tajemníky a jinými veličinami, které obsahovalo již jmenovitý výpočet všech ministrů, kteří vytvoří naši vládu, včetně křesel, které hodlají obsadit. Chyběly tam jen snímky těch bílých koní, na kterých slavnostně vjedou do pražských bran po "osvobození". Abychom ušetřili naše trpící krajanů doma rozhořčení, dali jsme tomu novou obálku a poslali jsme to na úřední místa ve Washingtonu. Je přece nutné, aby americké autority věděly o nových ministrech a mohly jim poukázat příslušné apanáže, vily, automobily a vše ostatní, co je k důstojné reprezentaci zapotřebí.

Ale krajané doma nejsou jedinými obětmi. Posuďte sami tento jedinečný kousek zpravodajství:

Státní podsekretář USA James C.H. Bonbright zaslal čínovníku slovenských organizací v USA F. Billymu tento list:

"V dočasné nepřítomnosti státního tajemníka potvrzuji příjem Vašeho listu z 26. července 1951, ve kterém se ptáte, zda se vláda Spojených států tohoto času zavázala k politice záruky budoucí existence Československa až do té míry, že by byla ochotna podniknouti kroky kterými by se Slovákům zabránilo vytvořit si vlastní stát, zcela nezávislý, kdyby se k tomu rozhodli. Vláda Spojených států nikdy neodporovala tužbám kteréhokoli národa v Evropě určit si svobodnou volbu stát i formu politického uspořádání, v nichž by chtěl žít. Naopak, sebeurčení bylo základní zásadou americké politiky v Evropě již od správního období Woodrowa Wilsona. Nynější vláda se od této zásady neodklonila ani v případě Slováků. Snažila se od samotného založení Československé republiky r. 1918 vyhnout se jakémukoliv činu, který by mohl být pokládán za zásah do věcí, týkajících se poměru Čechů a Slováků a nebo který by mohl podporovat jeden z těchto národů proti druhému. Co se týče budoucnosti, nynější vláda je přesvědčená, že lid oné

oblasti by si měl sám, za svobodných podmínek, rozhodnout o ústavní formě a dalším vývoji. Pokud takové svobodné podmínky nebudou existovat, není ovšem možný zřetelný projev skutečné vůle lidu, kterého se to týká. Nynější vláda neučinila ani žádné prohlášení ani žádný počin, který by jen naznačoval, že by byla proti utvoření samostatného slovenského státu, kdyby to bylo opravdovým přáním slovenského lidu, vyjádřeným normálním způsobem za svobodných podmínek. To, že americká vláda odmítla uznat svobodné Slovensko z doby poslední války, bylo odůvodněno jen tím, že tento stát vyplynul z ovládnutí svého prostoru Hitlerem a že se kompromitoval součinností s německým nacismem."

Tento velmi závažný list resumuje chicagský list "Katolík" takto: "Slovenští separatisté dostali od státního sekretariátu na vědomí, proč neuznaly Spojené státy Slovenský stát. Také se dozvěděli, že Spojené státy nikdy neuznají takový státní celek, který by vznikl pomocí násilné říše nebo takovou cestou, která by neukazovala zřejmou vůli národa". Hlavní myšlenka listu, že totiž vláda USA není proti vytvoření samostatného Slovenska, resumujícímu ušel. Náhodou?

X X X X X X XXXX X X X X X

"Prodaná nevěsta" v bruselské opeře

6. února 1952 dával Theatre de la Monnaie v Bruselu "Prodanou nevěstu" od Bedřicha Smetany. Byla přítomna téměř celá naše emigrantská kolonie, která s velkým nadšením kvitovala výkony umělců, z nichž nejlepšími byli: M. Claudel v úloze Vaška a Mme. Derval v úloze Mařenky. Křišťálově spprán Mme. Derval, její vroucný cit a niterné prožití vyvrcholily v arii z třetího jednání "O, jaký žal" nesmrtelného Smetanova díla. Též ostatní solisté, jmenovitě Kecál, a sbor vynikali především bezvadnou intonací a opravdovostí uměleckého pojetí. Výkon baletu, vedeného Mme. Coeck, byl velmi pozoruhodný, jmenovitě "skočná" byla provedena překrásně. Orchestr, ač nepočetný, podal pod taktovkou dirigenta M. Ledent výsoce umělecký výkon, /narátili bychom proti příliš pomalému tempu polky z 1. jednání/.

Saša Gell

X X X X X X X X X X X X X X

NEDÁVNO OSLAVOVALI

Angličané a Američané hrdiného kapitána Carlssena, který zůstal na své ztroskotané lodi až do posledního okamžiku. My emigranti máme též "Carlessny" v našich řadách. Jsou to naši stateční vlastenci z bývalé Washingtonské t. zv. Rady, její výkvět se nyní soustředil v t. zv. "druzcítce". Domov se již nesmírně teší na návrat těchto svých hrdiných kapitánů, aby je mohl, jak se patří "oslaviti".

X X X X X X X X X X X X X X

Italská organizace sdružená kolem Edice "Lettre de Rome" připravuje putovní protikomunistickou výstavu pro všechny země západní Evropy. Výstava bude zahájena v Římě v dubnu t. r. K spolupráci byl též pozván Komitét politických uprchlíků z OSR v Belgii.

CENTRAL and EASTERN EUROPEAN COMMISSION, EUROPEAN MOVEMENT,
Europe House, Smith Square, London SW 1.

Our Organisation, the Executive Committee of which has been elected in free elections by all political refugees from Czechoslovakia in Belgium, has been informed about the importance of the Congress, which you organise to take place in London by the 24th inst.

At the same time we have been informed about the names of the so called "official Czechoslovak Representatives", who succeeded in infiltrating themselves into your Movement and who would like to claim as being the authorised representatives of the "Czechoslovak Emigration".

In reflecting the rightful indignation of the bulk of the Czech and Slovak political refugees in Belgium, we deem it our duty to protest officially in the name of the political refugees from Czechoslovakia in Belgium against the presence on behalf of the Czech and Slovak refugees in your Movement of such individuals as the ill-fated Czechoslovak politicians and "personalities" as the former members of the Gottwald Government and former Russia's centralistic and shovinistic fellow-travellers as Messrs. Ripka, Prochazka, Stransky, Vanek, Rechak, Szabo, Kvetko, Bernard and Linhart.

The clique of the named gentlemen does not represent the oppressed Czech and Slovak nations, nor does it represent the Czech and Slovak Exile, but in the contrary all these gentlemen are responsible for the signature in 1943 of the Czechoslovak-Soviet Agreement of Mutual Aid, for the instauration by undemocratical means of the regime of the National Front in 1945, for the refusal of federalistical solutions of the Czech-Slovak national problem, of the federalistical cooperation with other nations of the Central European territory, such as Poles, Ukrainians, Bielo-Russians, Rumanians, Bulgars, Serbs, Croates, Slovenes, Hungarians etc. and the camouflaged "democratical" government of whom in Czechoslovakia 1945-1948 has directly brought along by its collaboration with the communists the present tragic state of affairs in the country surrendered to the Soviets.

We voice herewith to you equally the urgent messages and warnings received directly through the channels of our underground from the fighting organisations against the communists in our country, messages urging the free Western world not to play the game of the clique of these bankrupt politicians, who have received orders from their former nominal Moscow bosses to join the European Federal Movement in order to prevent the establishment of the true Central and Eastern European Federation based on the respect of the liberty of the individual as well as of the nation, it is individuals of the same language and origin.

Infiltrated into the European Movement, they surely will claim the federation of such artificial and centralistical states as pre-war Poland, Czechoslovakia, Yugoslavia, etc. in preventing thus the justice to many nations of this sector and above all the dismembering of the U.S.S.R. into the self-determined national states.

Other important exile groups, such as the Czechoslovak Legion in Exile, the Christian-Democratic Movement of the Refugees from Czechoslovakia, The Czech National Council in London, The Union of Free Czech Federalists, the Slovak National Committee Abroad, etc.

are fully supporting all efforts to unite Europe and are entitled to represent the emigrees as well as the present state of mind of the oppressed people of our countries.

Our own Organisation, grouping refugees of all internal political opinions, is heartily supporting you and wishing you to choose the just road towards the unification of Europe.

FREEDOM TO EACH INDIVIDUAL AND TO EACH NATION.

Committee of the political Refugees of the CSR in Belgium.

Miloš B. Vobořil
Secretary General.

X X X X X X X X X X X X X X X X

Ceux qui ont observé d'un peu près l'activité politique de M. Ripka, ancien ministre du commerce extérieur, s'étonnent que des quotidiens de l'importance de "LA LIBRE BELGIQUE" le consultent périodiquement sur l'activité tchécoslovaque. Ils sont bien près de s'irriter de la considération dont Français et Belges semblent entourer son témoignage.

Rien n'a donc transpiré de cet opportunisme pusillanime auquel le dr. Ripka a sacrifié, sommes-nous portés à croire, tout au long de sa carrière, ce en quoi-soit dit en passant-il ne s'est guère distingué de la plupart des hommes politiques de second plan.

Sans doute aussi n'a-t-on rien su de cette conférence de presse au cours de laquelle, en présence de son collègue polonais, M. Mine, M. Ripka eut le front de déclarer qu'il lui paraissait normal que la Pologne avec laquelle un accord venait d'être conclu, payât l'équipement de ses installations portuaires livré par les Tchécoslovaques par du charbon provenant des régions que les Polonais avaient annexées à la faveur des événements de Munich.

Tel est donc l'homme que l'on consulte à l'Ouest, de préférence à tant d'autres à nos yeux bien plus qualifiées. Arrêtons nous cependant au fait que ces autres sont aussi bien moins connus et nous aurons la clef du problème.

Le poids d'une opinion, son autorité, se mesurent pratiquement à la notoriété de celui qui l'émet. Ministre du Commerce Extérieur Ripka n'a guère eu de peine à se faire connaître. Représentant d'un pays allié, nanti personnellement des qualités les plus utiles dans la vie de société, et secondé par une femme française singulièrement entreprenante, il réussit aisément à attirer sur sa personne une bonne partie de la sympathie platonique peut-être, mais tenace que Belges et Français portent à la Tchécoslovaquie. Et voilà pourquoi, à chaque événement nouveau qui s'ajoute au cours de l'existence nationale, c'est vers lui qu'on se tourne pour en connaître le sens.

Il est regrettable que...

Il est regrettable que... l'opinion... la connaissance...